

No respectar l'ONU: la ironia de les acusacions dels disruptors de la pau global

Alguns estats membres de les Nacions Unides semblen perdre la confiança en l'organització i llançar forts atacs contra ella. A més, les Nacions Unides han estat acusades de colaborar amb terroristes i de soscar la sobirania nacional, sovint sense proves sòlides.

Desaparicions forçades al Iemen: una crisi per al personal de les Nacions Unides i els treballadors humanitaris

El 6 de juny de 2024, les autoritats Houthi van dur a terme operacions que involucraven les llars de diversos membres del personal de les Nacions Unides, juntament amb empleats de diverses agències humanitàries i organitzacions no governamentals. Entre els afectats hi havia 13 empleats de l'ONU. Fins ara, no s'ha facilitat a les seves famílies cap informació sobre la seva situació o ubicació, i no s'ha permès cap comunicació amb les persones implicades. I aquest no és el primer cas en què el personal de les Nacions Unides s'ha vist afectat per les accions empreses per les autoritats de Houthi. Un membre del personal de l'OHCHR està detingut des de novembre de 2021, amb dos membres addicionals del personal de l'ONU de l'oficina de la UNESCO, detinguts des d'agost de 2023. Aquests desenvolupaments en curs posen de manifest que continua havent-hi reptes per a la seguretat i la seguretat del personal de les Nacions

Unides a la regió.

D'acord amb el Conveni Internacional per a la Protecció de totes les Persones contra la Desaparició Forçada, »desaparicions Forçades« es considera com l'arrest, la detenció, el segrest o qualsevol altra forma de privació de llibertat per part d'agents de l'Estat o per part de persones o grups de persones que actuen amb l'autorització, el suport o l'acceptació de l'Estat, seguit d'una negativa a reconèixer la privació de llibertat o per l'ocultació del destí o parador de la persona desapareguda, que col·loquen aquesta persona fora de la protecció de la llei. Encara que el Iemen no ha signat ni ratificat l'esmentada Convenció malgrat les repetides crides d'organitzacions internacionals, els principis consagrats en la Convenció són àmpliament considerats com a essencials en virtut del dret internacional. Com a tal, és important que aquestes accions es considerin amb la gravetat que mereixen, a fi de mantenir les normes jurídiques internacionals i garantir la responsabilitat.

A més de la greu qüestió de les desaparicions forçades, els treballadors de l'ONU al Iemen s'enfronten a importants reptes en les seves operacions diàries. Els houthis han imposat severes restriccions als seus moviments, han emès amenaces i han aplicat regulacions com prohibir a les dones viatjar sense un mahram. També hi ha hagut un informe preocupant sobre una entrada forçada dels houthis a les instal·lacions de l'Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans a Sanà, la capital del Iemen. És important aclarir que aquestes dificultats no estan associades amb el govern oficial iemenita, que no participa en aquestes accions. Els houthis han llançat acusacions contra les Nacions Unides i altres organitzacions humanitàries, al·legant que estan soscavant els interessos del país a través dels seus projectes. Encara que la qüestió de la legitimitat tant dels houthis com del govern iemenita és complexa i mereix un debat separat, innegablement afecta a la perspectiva més àmplia de la situació actual.

Reptes als quals s'enfronta el personal de l'ONU a Palestina

Durant gairebé un any, diverses regions de Palestina han sofert bombardejos en curs per part de les forces militars israelianes, amb la recent participació de països addicionals. Si bé els debats sobre les qüestions més àmplies de la dreta i la falta són complexos i independents d'aquest context, les estadístiques disponibles posen de manifest una greu crisi humanitària. S'han registrat més de 40.000

víctimes civils, amb més de 2,3 milions d'individus desplaçats. A més, desenes de milers requereixen assistència mèdica urgent. Aquestes xifres illustren la urgent necessitat d'una àmplia ajuda humanitària per a abordar els importants reptes als quals s'enfronten els afectats pel conflicte. ¿I què fa Israel per a respectar els principis de les Nacions Unides i el que les Nacions Unides defensen?

Hi ha hagut diversos informes sobre el tracte donat al personal de les Nacions Unides i a altres treballadors humanitaris per part de les forces israelianes. L'últim incident va implicar la detenció d'un comboi del personal de les Nacions Unides a Gaza durant diverses hores sense una explicació clara. El comboi va ser detingut a punta de pistola poc després del punt de control de Gaza de Wadi, amb tractats contra l'estand, i es van infligir danys substancials als vehicles blindats de l'ONU per excavadores. Aquest incident se suma a una sèrie de reptes documentats als quals s'enfronta el personal de les Nacions Unides, inclosos els casos anteriors de tirotejos en combois i detencions en punts de control malgrat les notificacions prèvies. Per no esmentar que el personal de les Nacions Unides està protegit pel dret internacional humanitari.

Després dels esdeveniments del 7 d'octubre de 2023, es va observar una notable escalada en l'escepticisme públic d'Israel cap a l'ONU, quan un portaveu israelià i un funcionari governamental es van referir a Philippe Lazzarini, Comissionat

General de la UNRWA com un “simpatitzant del terrorisme”. Això va marcar una continuació de la llarga campanya d'Israel contra la UNRWA, la principal organització que proporciona ajuda humanitària als palestins a la Franja de Gaza i dona suport als refugiats palestins en altres regions. Israel sempre ha plantejat la seva preocupació sobre les suposades connexions de l'agència amb »terroristes« i ha pressionat per al seu tancament. A principis d'enguany, les acusacions d'Israel es van estendre a les afirmacions que l'agència contractava persones implicades en els atacs dirigits per Hamàs. No obstant això, una revisió independent autoritzada per l'ONU no va trobar proves creïbles que justifiquin aquestes afirmacions.

Els casos de discòrdia entre Israel i les Nacions

Unides són nombrosos i abasten una àmplia gamma de qüestions. Matar 197 membres del personal de l'UNRWA, violant moltes resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU que demanen a Israel que es retiri dels territoris ocupats durant els conflictes, ignorant la condemna de l'ONU de les accions militars israelianes, incloses les operacions que van resultar en altes baixes civils o danys a la infraestructura. El 2017, els Estats Units i Israel van anunciar la seva retirada de la UNESCO, acusant l'organització del biaix anti-israelià. Sembla que emergeix un patró recurrent en què la relació d'Israel amb els organismes de les Nacions Unides es tensa quan aquestes entitats ofereixen avaluacions crítiques o prenen decisions que es perceben com a desfavorables a la seva posició.

Origen: The Times of Israel

Els perills invisibles enfront dels treballadors d'ajuda

El 19 d'agost de 2003 és la data en què es commemora el tràgic succés quan una bomba suïcida es va dirigir a l'oficina de les Nacions Unides a Bagdad, matant a 22 membres del personal de l'ONU i ferint a molts més. Va ser un moment fonamental, que va fer trontollar la creença que la bandera blava de l'ONU és intocable.

Lamentablement, els atacs contra els treballadors humanitaris no van acabar aquí. El 2007, 10 empleats de l'ONU van morir quan un cotxe bomba va colpejar edificis de l'ONU a Alger, i el 2011, 18 persones van morir en un atac a la seu de l'ONU a Abuja, Nigèria. La violència contra els treballadors humanitaris continua sent una dura realitat: just el 2022, es van reportar 235 atacs contra els treballadors humanitaris a tot el món, la qual cosa va provocar la mort de 116. Aquests incidents subratllen els riscos actuals als quals s'enfronten els que presten ajuda humanitària en algunes de les zones més perilloses del món.

Com ha canviat el nivell d'activitat dels membres de les Nacions Unides i altres organitzacions humanitàries abans i després de les recents acusacions i atacs contra el seu personal?

En primer lloc, és evident que quan es produeixen aquests incidents, la por s'estén ràpidament entre els treballadors humanitaris, afectant profundament el seu sentit de seguretat. Les preocupacions per la

seua pròpia salut i seguretat, juntament amb la responsabilitat de cuidar a les famílies de tornada a casa, poden portar molts treballadors a retirar-se de les operacions. La immensa pressió i els riscos elevats sovint es tornen aclaparadors, cosa que els porta a prioritzar la seua seguretat personal i la dels seus éssers estimats per sobre de continuar la seua missió. Aquesta resposta subratlla l'important patge psicològic i emocional que aquests incidents poden imposar als dedicats a proporcionar ajuda en entorns desafiadors.

Tot i que no hi ha estadístiques oficials disponibles sobre l'augment o la disminució general del nombre de membres del personal de l'ONU després dels atacs al Iemen i Palestina, hi ha hagut nombrosos informes que indiquen que els mateixos organismes i organitzacions retiren el seu personal de zones en perill d'extinció. A més, les organitzacions suspensen completament les seves operacions, per exemple La Cuina Central Mundial va aturar la seua ajuda a Gaza després que set treballadors perdessin la vida a causa d'un atac aeri israelià. La mateixa informació que les Nacions Unides no tenen tropes de manteniment de la pau estacionades a Israel o al Territori Palestí Ocupat, parla per si mateixa de les espantades que estan de la situació actual.

A més, quan es produeixen baixes materials, com ara danys en equips i infraestructures, afecta greument la capacitat del personal per operar de

manera efectiva. Sense l'equip i els recursos necessaris, els treballadors humanitaris no poden dur a terme les seves tasques crítiques, la qual cosa dificulta encara més el lliurament de l'ajuda. Això no sols retarda l'ajuda essencial, sinó que també pot evitar que l'ajuda arribi als necessitats, agreujant els reptes als quals s'enfronta en circumstàncies ja difícils.

Quines accions poden emprendre les Nacions Unides i altres organitzacions humanitàries en resposta a atacs i acusacions, i com poden continuar el seu treball malgrat aquests reptes?

Les Nacions Unides i altres organitzacions humanitàries tenen diverses estratègies per protegir els seus treballadors i fer front a acusacions o rumors. No obstant això, cadascun d'aquests enfocaments presenta reptes únics en diferents àmbits. Tant si es tracta de garantir la seguretat, de gestionar les relacions locals, de mantenir la transparència o d'adaptar els mètodes operatius, cada solució requereix un equilibri acurat entre la necessitat de seguretat i les complexitats d'operar en zones de conflicte.

Una opció clara és millorar les mesures de seguretat, com ara proporcionar escortes de seguretat, compostos fortificants i utilitzar drons o imatges de satèl·lit. Tot i que aquestes eines poden millorar la seguretat, venen amb costos financers importants que moltes organitzacions humanitàries poden lluitar per permetre's. Fins i tot si hi ha recursos disponibles, hi ha la qüestió de si aquests fons

podrien gastar-se millor arribant a un nombre més gran de persones necessitades.

Una altra seria reforçar les relacions amb les comunitats locals i els líders per millorar l'acceptació de les missions humanitàries i reduir l'hostilitat cap al personal de les Nacions Unides, conscienciar sobre la neutralitat i la naturalesa no política de les missions humanitàries pot reduir la desinformació o les acusacions que poden alimentar els atacs, però els que ataquen normalment no estan tan preparats per a aquestes converses o actes diplomàtics. Quan una organització és acusada de col·laborar amb grups terroristes sense cap prova de suport, és poc realista esperar que la confiança es pugui restaurar només a través del simple diàleg. Reconstruir les relacions i la confiança entre les parts requereix temps i esforç. No obstant això, en situacions urgents com Iemen i Gaza, el temps és un luxe que pot no estar disponible, ja que les necessitats immediates de les poblacions afectades han de ser prioritàries.

Les organitzacions poden advocar per una aplicació més ferma del dret internacional humanitari, destacant la importància de protegir els treballadors humanitaris i civils. No obstant això, quan desenes de milers de civils han estat assassinats o una guerra civil ha esclatat durant més d'una dècada, resulta evident que l'adhesió al Dret internacional no és una prioritat per a l'Estat implicat. Sovint reforçats pel suport d'altres

nacions, aquests estats poden sentir-se protegits de la responsabilitat, mostrant poca estima per les convencions i protocols que 6mpor violant.

Si bé existeixen solucions, com s'ha esmentat 6mportancia6e, cadascuna d'elles comporta el seu propi conjunt de reptes i contrapartides.

Pensaments finals

Si bé el títol –La ironia de les acusacions dels disruptors de la pau global– pot semblar provocador, és important reconèixer que els Estats acusant, atacant i criticant a les Nacions Unides han estat recentment en el centre d'atenció per les seves pròpies accions, incloses les violacions del dret nacional i internacional, entre altres comportaments relacionats.

Sembla que el mecanisme de defensa d'un país acusat de violar el dret internacional implica esforços per eliminar o desacreditar persones o entitats capaces de descobrir i exposar les seves accions injustes. En lloc de reconèixer i apreciar les contribucions positives que una organització havia fet al país, alguns poden optar per eliminar-lo de les seves operacions a causa de creences religioses o polítiques. Aquest enfocament pot ser vist a vegades com una alternativa més convenient per a abordar les complexitats d'explicar als seus propis ciutadans i a la comunitat internacional la importància dels esforços humanitaris, com el suport de les Nacions Unides a les poblacions vulnerables com els nens,

les persones majors i les dones embarassades en regions com Gaza, Cisjordània i Iemen.

Per a acabar, instem a tots que abordin la informació de manera crítica i que duguin a terme la recerca abans de crear creences. És essencial reconèixer i respectar els esforços dels qui s'esforcen per ajudar als necessitats i contribuir a un món més compassiu. Si permetem que creixi la desconfiança en organitzacions com les Nacions Unides i altres agències humanitàries, correm el risc de socavar l'esperança que moltes persones en zones afectades per conflictes depenguin del suport i l'alleujament.

Irma Alibabić
Estudiant de Dret

Fonts de referència:

- <https://www.ohchr.org/en/press-briefing-notes/2024/09/detained-un-staff-yemen>
  - <https://www.hrw.org/news/2024/06/26/yemen-houthis-disappear-dozens-un-civil-society-staff>
  - <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-convention-protection-all-persons-enforced>
  - <https://www.hrw.org/news/2024/08/16/houthis-raid-un-human-rights-office-yemen>
  - <https://www.unrwa.org/newsroom/official-statements/israeli-army-stopped-un-convoy-its-way-northern-gaza>
  - <https://www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-119-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-jerusalem>
  - <https://www.tortoisemedia.com/2024/04/03/the-world-central-kitchen-charitys-gaza-withdrawal-after-airstrike-could-bring-famine/>
  - <https://news.un.org/en/story/2023/10/1142442>
-

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

SETEMBRE 2024

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors

---